

Versnelling in kennis

Begin dit jaar is het project Kennis op de Akker (KodA) van start gegaan. In dit vierjarige project, werken akkerbouwers en het bedrijfsleven samen aan het ontwikkelen en verspreiden van kennis en ervaringen in de diverse akkerbouwgewassen. „Wij passen nieuwe technieken direct in de praktijk toe.”

Door: Eric de Lijster
Fotografie: Marcel Bekken

Een forse hagelbui bezorgde de proef op het perceel zetmeelaardappelen van Groninger akkerbouwer Detmer Wage enkele weken terug een valse start. De nog jonge planten van de rassen Festien en Seresta waren door de nukken van Pluvius helemaal verrot gehageld. „Van de planten is niet veel meer te zien”, aldus Wage. Op het perceel zijn per ras zestien proefveldjes gemaakt voor het bestrijden van vrijlevende alen door het pleksgewijs toedienen van granulaat. En dan wel om het juiste middel in de minimale dosering op de goede plaats te krijgen. Het is één van de praktijkproeven binnen het project KodA, ofwel Kennis op de Akker. Dit project is na een voorbereidingsperiode van twee jaar begin dit jaar van start gegaan. Doel van KodA is om, kort gezegd, kennis in bruikbare vorm in de akkerbouwpraktijk te brengen. „En dit proces te versnellen”, verklaart Wage. „In het klassieke onderzoek zie je dat het vaak jaren duurt eer dat vernieuwingen als precisietechnieken in het onderzoek worden toegepast. Een en ander moet zich dan eerst

wetenschappelijk bewijzen. Wij passen innovaties binnen KodA direct toe.”

Zo wordt binnen de proef van Wage gebruik gemaakt van bodemkaarten die zijn gemaakt door Soil Company en luchtfoto's van het Agrifim-project Loris. „Zo kunnen wij het gehele perceel in kaart brengen. Daar kunnen wij met het bestrijden van de alen ons voordeel mee doen.”

De kiem voor KodA is in het najaar van 2003 gelegd in een gesprek met landbouwminister Cees Veerman en het bedrijfsleven op het Zeeuwse akkerbouwbedrijf Koninklijke Maatschap de Wilhelminapolder. De directeur van het bedrijf, Jean-Paul van Hoven, hield daar een pleidooi voor het beter op de akker brengen van de Wageningse kennis.

In opdracht van de minister is het balletje gaan rollen met als resultaat KodA. De komende vier jaar wordt in totaal acht miljoen euro ge-

‘Wij passen innovaties direct toe’

stoken in diverse projecten om de ontwikkeling en doorstroom van kennis en innovatie in de akkerbouw te verbeteren (zie kader).

Het bedrijfsleven en het ministerie van Landbouw hoesten hier elk de helft van op. Rondom elk thema werken circa tien akkerbouwers in een groep samen met vier tot vijf vertegenwoordigers uit de keten, vertelt Sjaak Wolfert van het LEI, één van de drie programmeleiders. De kracht van KodA is volgens hem het verspreiden van kennis en de snelheid van het project. „De contacten zijn heel direct en vanuit alle grote akkerbouwgewassen doen partijen mee. Enkel de pootaardappelsector is er niet bij.”

Detmer Wage is benieuwd hoe de aardappelen na de hagelbui weer voor de dag zullen komen. Voor de proef hoeft de plantschade niet desastreus te zijn. „De plant moet zich nu twee keer ontwikkelen. Dat is voor een project dat vrijlevende alen moet bestrijden wellicht gunstig.”

DE PROJECTEN

Koda ontplooit voor dit jaar activiteiten op het gebied van kwaliteit, rendement en bedrijf. Aan het project doen via de deelnemers circa 60 akkerbouwers mee. De partners zijn Koninklijke Maatschap de Wilhelminapolder, Avebe, Agrifim, CSM Suiker, Cosun, CSV, CZAV, HPA, IRS, LTO Noord, Meneba, NCB Ontwikkeling en Nedato.

Kwaliteit

- Samen met Nedato wordt gekeken naar het verbeteren van de schilkwiteit van de tafelaardappelen via de bemesting, de knolbehandeling met fungiciden en de knolzetting. Samen met het HPA wordt gekeken naar inwendige roest.
- Het doorontwikkelen van een systeem voor een extra premie bij een goede schilkwiteit bij Nedato. Uitbetaling naar kwaliteit dus.
- Het verzamelen van teeltgegevens bij Nedato in een geautomatiseerde database, zodat meer inzicht wordt verkregen in bepalende teeltfactoren.
- Met CZAV wordt in de praktijk onderzoek gedaan naar het maken van een bemestingsplan door een akkerbouwer, wat overgaat in een definitieve berekening na uitvoering. De kwaliteitseisen van de afnemer zijn hierbij leidend.
- In de graanteelt ontwikkelen CZAV, Agrifim en meelmaker Meneba een programma voor het sturen van de tarweteelt richting een kwalitatief optimale baktarwe. Dat is goed voor de uitbataalprijs.

Rendement

- In de suikerbieten- en zetmeelaardappelteelt worden de teeltprogramma's Unipit en Optimeel uitgebouwd. Het IRS verzamelt vanaf dit jaar alle teeltgegevens van Suiker Unie en CSM Suiker in de database TeeltCentraal. Dit maakt het mogelijk alle gegevens met elkaar te vergelijken en ook de teeltkosten in kaart te brengen. Deze informatie wordt uiteindelijk gekoppeld aan de opbrengstgegevens.
- Bij Avebe wordt Optimeel verder uitgebouwd, waarbij de akkerbouwers meer mogelijkheden krijgen in de registratie en het ophalen van gegevens via internet.

Bedrijf

- Op Koninklijke Maatschap de Wilhelminapolder wordt de plaatsspecifieke teelt verder doorontwikkeld. Gekeken wordt in de consumptie-aardappelteelt onder meer naar het recht rijden, het poten, de alenbestrijding, het spuiten en het in kaart brengen van de percelen. De opgedane kennis en ervaring moet worden overgedragen op de akkerbouwers door aan te tonen welke verbetering in het rendement, door onder meer minder middelen te gebruiken, mogelijk zijn.
- Ook wordt er, onder leiding van akkerbouwer Lenus Hamster, gewerkt aan de traceerbare productie van kwaliteitstarwe. Bekeken gaat worden op welke wijze de graanteelt kan voldoen aan de kwaliteitsborging en tracerings. Ook wordt onderzocht hoe de graankwaliteit kan worden gestuurd door te kijken naar bemesting, de bewaaromstandigheden en de detectie van schimmelziekten.
- Het derde project betreft de optimalisatie in de bestrijding van vrijlevende alen. Meer ervaring wordt opgedaan in het ontwikkelen van plaatsspecifieke toepassing van granulaat in de zetmeelaardappelteelt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van kennis uit de bollenteelt. Dit moet nauw aansluiten met de rassenkeuze.